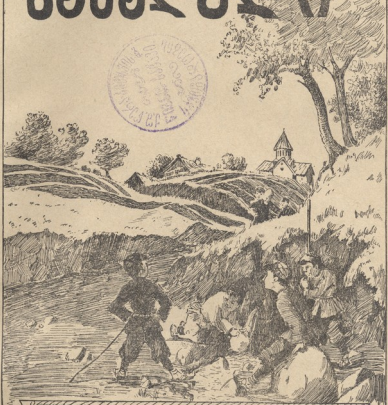

6984

ნაგადუღი

საქართველოს
საზოგადოებრივი
ბიბლიოთეკა

საშენებლო ჟურნალი
მცირეფორმანაგადუღი

მარტი № 5. 1917 წ.

გეოგრაფიული
ზოოლოგიური
1917

წელიწადი მე-XIII.

№ 5.

მაისი, 1917 წ.

ცელქი

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I—ცელქი,—სურათი.	1
II—ბეჯითი მარო,—ლექსი ი. სიხარულიძისა.	3
III—საიდუმლო ადვილი გამოსაცნობია,—ალ. სარალიძისა.	4
IV—ჩვენებური ჯორაკა,—ნ. კეცხოველისა.	8
V—კურდღლის წერილი,—(ხალხური ზღაპარი) ჩაწერილი სავლე აბულაძისაგან.	17
VI—სამხეცეში,—მაიმუნის ნაამბობი.—თარგმანი ალ. შითაიშვილისა. .	19
VII—გასართობი:—შარადები.	24

ბეჯითი მარო

(გვანამ წამოაყენა მადონა ანდრეასი)

რა მკვირცხლია, რა ბეჯითი
ცუგრუმელა ეს გოგონა!
განა რამეს დაივიწყებს,
თუ კი ერთსელ გაიგონა?!

ციცქნა არის... სულ ზირველად
მე მეგონა ის—ტოცინა,
სანამდი არ შეფურთხილდა,
სანამდი არ გაიცინა...

როცა ვკითხავ გაკვეთილებს,
უცებ ზეზე წამოხტება,
თავს სკამებში ძლივს ამოჭოფს,
ფეხის თითებზე შესდგება,

და მოჭეუება გაკვეთილებს
სხანა-სხუნით, ქღურტულითა:

არ სჭირია მას კარნახი
ამხანაგის ფურცლით;

აბა ვინმემ გაუბედოს,
ერთი სიტყვა უკარნახოს,
ან და წიგნი გადუშალოს,
გაგვეთილი დაანახოს!...

არა!—ეს რად დასჭირდება
მისებრ ბეჯით გოგოცუნებს:
იგი ამას სხვებს უძრახავს,
იგი ამას სხვებს უწუნებს;

გაგვეთილს ზომ არ იკმარებს,
სელში მაცლის „ნაკადულებს“,
ლექსებს, ზღაპრებს და არაკებს
იზეპირებს, სულ ქღურტულებს,

არ იქნება ერთი წუთით
შეისვენოს და გაჩერდეს,
ან გაგვეთილს არ სწავლობდეს,
არ ხატავდეს, ან არ სწერდეს..

დიხს!.. სწორედ ასეთია,
უმაწვილებო, ეს გოგონა!
თუ არ გჯერათ, მოდით, ნახეთ,
წინეთ არც მე არ მეგონა...

ო. სიხარულიძე

საიდუმლო ადგილი გამოსაცნობია

ველი მუხის სე ორასი წლისა იქნებოდა. მწარე იუო მისი სიცოცხლე. თუმცა ვეებერთელა, მსხვილი ფესვები მაგზად ჭქონდა გადგმული მიწაში, სამაგიეროდ ტანში დიდი ფულურო გაჭკეთებოდა.

ამ ფულუროში ცხოვრობდა ბუ, და ძალიან კმაყოფილი იუო თავისი ბინით.

ბუს ზემოდ, სეზე, სკა გაეკეთებინათ გარეულ ფუტკრებს; ქვევით კი დახტოდნენ თაგვები და თხუნელები და ყრიდებოდნენ ბუს შესვედრას.

ერთხელ დათვმა ფულუროს გვერდით გაიარა და თავის სეებურად დასუნა, საჩემო სომ არაფერიო. გაეკონა ფუტკრების ბზუილი, გაჩერდა და თავი გაიქნია.

— ეს კარგი ფულუროა, მიგაც არავინ ცხოვრობს,—სთქვა დათვმა.

საღამო იუო. ის იუო ბუს გამოყვდიმნა და სანადიროდ ემზადებოდა. გაიკონა დათვის სიტუვები, გაჯავრდა და სთქვა:

— ვინ ბურტუნობს მანდ? ვინა სთქვა—ფულურო ცარიელისო! აქ მე ვცხოვრობ—ბუ. შენ ვინა ხარ?

— მე დათვი ვარ.

— არ გაბედო აქ შემოსვლა, თორემ თვალებს დაგთხრი.

დათვი შეძვრა ფუღუროში ჭ დაიწყო ბურტყენი:

— აქ ვინ უვიროდა? ვინ შემუქრებოდა?

შეშინებული ბუ გამოფრინდა ფუღუროდან ჭ გულნატკენი იძახდა:

— ეს რა უბედურებაა, რომ ჩემ საკუთარ სახლში მაწუსებენ!

— წადი, წადი

აქედან. აქ შენ საქმე აღარა გაქვს. შენ ფრინველი ხარ და ცოტა რამეს დასჯერდები. მე კი ამაზე კარგ ადგილს ვერ ვიპოვი.

რა ექნა საბრალო ბუს? ატირდა და მოძორდა იმ ადგილს. დათვი დაბინავდა ახალ ადგილას, მაგრამ მალე ააფორიაქა იქაურობა. შეიტყო, რომ მუხის ზედა ტოტებზე ფუტკრები იუვნენ. აცოცდა იქ და თეფლი მთლად გააწყო.

კარგი დღე არ დააქენეს უბედურს გამწარებულმა ფუტკრებმა: დაესივნენ დათვს და უწყალოდ ჰბენდნენ.

დათვმა მორთო ღრიადი; მაგრამ ფუტკრები არ ეძეებოდნენ.

დათუმა ველარ
გაუძლო საერთო
შემოსევას, ძირს
გადმოვარდა ზე მი-
წასვ გორვა დაი-
წყო.

არც ამ ხერხმა
უშველა.

აქვე ახლოს ჭა-
ობი იყო. მივიდა
დათვი ზე შიგ ჩაწვა.
მხოლოდ ამით მო-
იშორა გაანსლუ-
ბული ფუტკრები.

ჭაობიდან დათვი
მთლად დასიებული

და ამოთხუნული ამოვიდა. ამ უოფით ბუს შესვდა.

ბუს ძალიან შეეცოდა და უთხრა:

— რა ცუდად მოგქცევიან ჩემი მეზობლები... უკულო ხალ-
ხია; იმათთან ცხოვრება ადვილი არ არის.

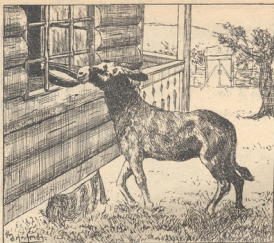
— მაშ შენ როგორ ცხოვრობდი მათთან? ალბად წამალი
რამ იცო.

— წამალი კი არა! მე თანხმობით ვცხოვრობდი მათთან.
თითოეული ჩვენგანი თავისთვის იყო, სხვას არ აწუხებდა.
არც მე ვიჩეხებდი რამეს იმათსას, არც ისინი ჩემსას.

აი სწორედ ამიტომ თანხმობით, სიუვარულით და კეთილ-
მეზობლურად ვექცოდით ერთმანეთს.

გაიქნია თათი დათუმა და მოშორდა იმ არემარეს; ბუ კი
ისევ ძველ ბინას დაუბრუნდა.

ჩვენებიანთ ჯორაკა

(ხვედრის და მისი მხარეები)

ვენებიანთ ჯორაკა ერთადერთი ვირი იყო, არამც თუ ჩვენ სოფელში, არამედ მთელ იმ მხარეშიაც კი. იმის გაჩენის ამბავი სერიოზულად არაფერია ვიცოდით; მგონი ბერძენი მესაქრევეს დაჯარდნობათ, ველარ ეტარებიანთ და ჩვენებიანთთვის სუთ ჰურად მიუყვებათ. ეს იყო და ეს მისი ძველი თავგადასავალი, რაც ჩვენ ვიცოდით; სხვა ამასე მეტი არა გაგვეგონარა.

ნაცრისფერი კი არ იყო, როგორც ამბობდნენ სოფელში — ვირი ნაცრისფერი იყო, არა, მავი კუნაჰეტივით იყო, ფეხები ჭკონდა მოთეთრო; ერთი სიტყვით რაღაც საკვირვლად გვეჩვენებოდა.

ამას ვაპატიებდით, ერთი ასირებულს სწე რომ არა სჭირებოდა: როცა ნაგვიანევე შემოდგომის იშვიათ მზიან დღეს სადმე დობის ძირში შევიკრებოდით ტოლი გოგობიჭები და გაცხარებულები ან კოჭაობასა ვთამაშობდით ან „ღორა-ღორასა“,

ერთი ვნახოთ—განხდებოდა სანიდანვე ეს ჩვენებიანთ ჯორაკა, წინა ფეხებს დობეზე შემოაწვებდა, თავს დიდ ბრძენივით დაიქნევდა, უურებს დაპარტყუნებდა და აგვათვალთქაგვათვალთქებდა; ბოლოს ერთს ისეთს დაიუროვინებდა, რომ გულებს გადმოგვიტრიალებდა სოლმე; ასე გვეგონა—მეხი დაგვეცაო. რიღას კოჭები ან რიღას „დორა-დორა!“ ისე შეუფრთხებოდით, როგორც ბელურა ჩიტები, და ქუდ-მოძვლენილები მოგქუსლავდით. ბოლოს-ღა მოგვაგონებოდა, რომ ეს მეხი კი არა—სულ ჯორაკა იყო. რაც იყო. მაშინ კი წამოვაფლებდით ქვებს ხელს და გამოუდგებოდით, მაგრამ გვიანდა იყო: ვიღა მოეწეოდა?

ჯორაკამ თითქოს იცოდა, როგორც გაუმანანინდებოდათ, მაშინვე ტლინკების სროლით და მსიარულ ეროვინით მოჭქუსლავდა ქვემოთკენ. ერთი ორჯელ კი მოიხედავდა, შედგებოდა, თავს დაიქნევდა, უურებს შეიბერტყავდა, თითქოს უხარიანო და გვეუხებოდა—ნახეთ რა ბიჭი ვარ, დაგისეთქეთ გულები თუ არაო, და მოჭკურცლავდა ისე მსიარულად, თავისებურად...

ჩვენებიანი ეურს არც კი უგდებდნენ: დადიოდა ისე თავისუფლად მინდორ-ტყეში. მოისურვებდა—ნახირს შეეროდა, არა და—მარტო, განდეგილივით დადიოდა და ფიქრობდა და ფიქრობდა... ხან კი თავს მოიძნირებდა. სოფლის მეველეებს სირბილით ქანცს გაუწევებდა და კი არ დაეჭვრებოდა.

ერთხელ თიბათვის დაჰდევს კალათებით სვლში გავწიეთ ტეტუნახანთ ჭალისკენ მარწყვის მოსაკრეფად. მარწყვა გაგვიტუილა და კარგა ღრმად შევედით ჭალაში. ჯერ არაფერი, მაგრამ ბოლოს ვეელას გულში შიშმა გაგვიელვა; ახლა რო ტუიდან მგელი გამოვარდეს, რაღა გვემელებაო. ჯერ ხმას არავინ ვიდებდით, მაგრამ ბოლოს ველარ მოვითმინეთ და გულის მოსაფხანად გავაბით მგელზე ლაპარაკი.

— ბიჭო, ახლა რო მგელი გამოვარდეს, მერე?..

— მერე რა, ამბობენ—დღე ვერა ბედავსო!—გაფიქვით ვეულამ გული, მაგრამ შიში კი მაინც არ გეშორებოდა.

სწორედ ამ დროს შემოგვესმა სამხიელი ეროუინი.

— ვაი, დედაო!—ერთი კი დავიუვირეთ, და აბა ვინ წინ და ვინ უკან. აღარც მარწყვის დარდი გვექონდა და აღარც კალათებისა. ვეელა იმაზედა ვფიქრობდით მგლის ზირს მშვიდობით გადავრჩენილიყავით. ეკლიან ჯაგებში ღობე-მძვრალა ჩიტებსავით მიფურინავდით. არამც თუ ქუდები ან თავშლები, ნახევარი ტანისამოსიც ჯაგებმა იმსხვერპლა. უკან მაშინდა მოვიხედეთ, როცა ველზე მშვიდობით გამოვედით, გაფითრებული და გულ-ამოვარდნილნი.

წარმოიდგინეთ ჩვენი გაკვირვება! ჩვენებიანთ ჯორაკა და მდგარიუო ჭალის ზირს და მსიარული თავის ქნევით გამოგვცქეროდა; რამდენ ჯერზე შეიკუნტრუშა კიდეც მსიარულად, გამარჯვების ნიშნად...

გავცქეროდით და აღარ ვიცოდით—რა გვექნა. მაგრამ ვინ იცის, რამდენჯერ ამისთანა სირცხვილი გვაჭამა, რამდენჯერ გადმოგვიბრუნა გული და დაგვაფრთხო.

სწორედ ამიტომ გადავუმტერე ამ ჩვენებიანთ ჯორაკას.

ვერ ვიტყვი, რომ ჯორაკა გვეჯავრებოდა:—არა თუ გვეჯავრებოდა, თითქოს გვიეუარდა კიდეც. როცა ის მეველეს ჩაუვარდებოდა სელში და ბაკში დაამწეუდევდა, რომ საღამოზე ჰატრონი'თვის მიეუვანა და გაეფრთხილებინა, ჩვენ ჩუმად მივეზარებოდით, გავუღებდით კარებს და გამოუშვებდით სოლმე.

ზამთარი თოვლიანი დაგვიდგა. ქრისტეშობისთვის თოვლმა დაჭყარა მთელი არეშარე. წელები გაჭვინა, წისქვილები დადგა და ბუსრებიდან სქელი კომლი სვეტ-სვეტად ამოდებოდა. კარში თითქმის არავინ გამოდიოდა: ვეველა სახლში იყო ჩაკეტილი. ათასში ერთსელ თუ გამოვიდოდა ვინმე კარში შეშის დასაჭრელად ან ბზის ამოსატანად... თუ მსიანი დღე გამოვიდოდა, საბძლის წინ, შვის გულზე შეიყრებოდნენ უფროსები და ვინ იცის რაზე არა ლაპარაკობდნენ უბეში ხელჩაწეობილები. დანარჩენ დროს მხოლოდ ჩვენი ჟივილ-სივილი ამსიარულებდა სოფელს, თორემ ისე უსულდგმოლო ეკონგობოდა ადამიანს. ძაღლები რა არის, ისინიც კი იმალებოდნენ ჩაღაბულებში და ერთსელაც არ დაიუეუებდნენ.

ჩვენ, ბავშვები რიგი უინულზე ჩიკორებს ვაბზრიალებდით და ერთმანეთს ვეჯობებოდით, რიგი ვცეცაობდით, რიგი კი საწეალ, ობლად დარჩენილ ჰატარა ნაცარა ბელურებს ვუკებდით ძუის მასეს, ან კაკანათს—ქაჩორა ტოროლებს, დილა-ადრინ თეთრ თოვლზე მოწეენილად და შესაბრალისად როჭეოდნენ. რა ვიცოდით, რომ ასეთი სასარგებლონი იუვნენ ეს ჩიტები, თორემ რა ღმერთი გაგვიწერებოდა—სელს როგორ ვასლებდით...

ჰო და—ძალიანი ზამთარი დაგვიდგა. მეც მეტი არა მინდოდა: ისეთი ციკა გამიკეთა ი დალოცვილმა ბერომა, იმისი სიტყვით რომ ვსთქვა, „სულ თვითონ მაცურავებდა“. მეც ხან აღმა ვიხამდი ზირს და ხან დაღმა. სიცვივე სანამ კარგა არ

შემიჯარსლებდა სახეს, არც ჰურის ჭამა მომაგონებოდა და არც სახლის კარს მოგხანავდი.

ერთხელ დილით ადრე ჩემ ცივით კარში რომ გამოვედი და გიორგას გავძახე—ასლა კი დროა ციგაობისა-მეთქი, ჩვენ ბოსლის მსრიდან ჯორაკას უროუინი შემომესმა. აბა მაშინ კი დავუბაცურდი, უფრო მძლავრად გავჭევილე გიორგას.

—არიქა, ვანასა და მიტას დაუძახე, ჯორაკა აქ არი, და ციგაში შევაბათ-მეთქი...

სიხარულით აღარ ვიცოდი რა შექნა. უკვე წარმოვიდგინე, საღამომდე როგორ ვისრიალებდით და ციგაში რიგ-რიგით შეებმა აღარ დაგვეჭირებოდა.

სამივე ჩემი ტოლი ამხანაგი სელად გაჩნდნენ ჩემ გვერდით.

—აბა, ბიჭებო, თქვენი ჭირიმეთ, შევაგდოთ ჩვენი ჯორაკა ბოსელში და ციგაში შევაბათ.

—ჭოი, შენი ჭირიმე,—შეიკუნტრუშა სამივემ და ბოსლი საკენ გავუქანეთ.

—ვანა, კარები გააღე, შიგ შევაგდოთ, თორემ ისე ვერ დავიჭერთ.

მართლაც ჯორაკას ძალე თავი ბოსელში ამოვაუოფინეთ.

საქმე იმაშია, რომ ეს ჩვენებიანთ ჯორაკა არც ზამთარში დგებოდა სახლში. არც თუ ძალიან უურს უკდებდნენ: მთელი სოფელი მოხეზრებული ჰქვავდა. სან ვის გაუფრთხილებლობით დიანთ დარჩენილ საბმელში ამოჭეოვდა თავს და სან ვისაში. დაადგებოდა ბზესა თუ თივას და გემრიელად შეექცეოდა, სანამ ჰატრონი უროუინზე არ გაიკებდა და ცაშა-ტეუ-ზით არ გამოისტუმრებდა დაუჰატიეებელ სტუმარს. დღის განმავლობაში მთელ სოფელს მოივლიდა და სან ღამეც კი არ მოვიდოდა ბოსელში. დაესეტებოდა ისე კარ-და-კარ, და ამ

დილასაც აღობად დაძე მკზაერობიდან იუო დაბრუნებული და ჩვენ საბძელს ჰქარაულობდა.

— ბიჭო, ე ჯორაკა სად შემოაგდეთ, ჰა!— დატუქსვით მოგვეგება ჩვენი ბერო.

— ბერო, შენი ჭირიმე, ციგაში უნდა შევაბათ.

— აი, დიდება შენთვის ღმერთო, რას არ მოიცონებთ, რო არ ვიცო; ჩემ ჭირად გაუაკეთე სწორედ ე ციგა, მე და ჩემმა ღმერთმა.

— ბერო, შენი ჭირიმე!— ვესვეწებოდი მე და ამ დროს ჯორაკა კი გემრიელად ბზეს ახრამუნებდა წაბლა ხარის მესობლად.

— დამიჭი ვანა ე წნელი, — მიმართა ვანას ბერომ და წნელი გაუწოდა. — რამ მოგატონათ, ქრისტიანები არა ხართ? ისე შევაბათ რო...

ასლაკი ეველამ სინარულით შევიკუნტრუშეთ. ბერომ წნელი დაგრისა და ჯორაკას ეელზე შეაბა. ის კი ეურებს აბარტეუნებდა და ბზეს ტკბილად შეექცეოდა. ბერომ ციგა შემოგვეტანია, ამოაბა აქეთ-იქით წნელები და ეელზე შებმულ წნელს შეაბა. სწორედ გაიხარხა ჩვენი საქმე: ამაზე უკეთესი მკონი მთელ დუნიაზე არავის მოეგონა.

— ჰოი, შენი ჭირიმე, ბერო, შენი ჭირიმე! — ამით-და ვაქესებდით გახარებულები ბეროს, როდესაც ციგაში შებმული ჯორაკა კარში გამოგვეყავდა.

— აბა თავ-პირი კი არ დაიმტვრიოთ, თორემ თქვენებს ვაღარსად დავეძალები, — გაგვაფრთხილა ბერომ. მაგრამ რაღა თავ-პირისა გვცხელოდა: ამოუდექით აქეთ-იქით ჩვენ მერანს და მხიარულ ჩაქჩაქით შარა-გზისკენ მივაქროლებდით, რადგან იქ გზა ძალიან დაქნილი იყო და კარგად გაჭეუებოდა. ორნი ციგაში ჩავსხედით, ორნი კი აქეთ-იქით ამოუდექით. დაიმრა

ციგა—გაძლიერდა ჩვენი სისხრულიც. ქვეითნი ვსტოდით და ვკუნტრუშობდით. შიკ მჯდომნი კი სმა-მაღლა გაჭკიოდნენ.

აბა თუ ერთსელ მაინც გაგვიძლიანდა ჯორაკა: ისეთი სიამოვნებით მისარიბლებდა ჩვენ ციგას, თითქოს თივა-ქერის საჭმელად მიდისო. როცა ციგა ძალიან გაჭკეპობდა და ჩვენ ძერანს ჯაფა შეუძსუბუქდებოდა, ვეელანი შიკ ჩავსნდებოდით, და აბა მაშინ უნდა გენახათ ჩვენი კიჟინა და სისხრული.

—ეგრე, ჩემო რაშო, ეგრე!—ვამსწევდით სელების ქნე-გით.

—ეგრე გაგვასრიალე, აი, ეგრე.

—ბიჭო, ჭალი გზასე ძალიან დაღმართებია: იქით წავიდეთ, იქით!—წამოიძახა თვალებ-გაბრწყინვებულმა გიორგამ.

—მართლა, აბა ჩქარა!

ვეელა გადმოვსტით, წავავლეთ ჩვენ ჯორაკას კისერში სელი და ჭალის გზისკენ გაექუსლეთ. მართლაც იქ ძალიან კაი დაღმართები იყო.

აი, გავედით კიდევ ჭალის გზასე. ავიუვანეთ ჩვენი რა-ში ერთ კაი აღმართზე. მართალია—ცალ მხარეს ცოტა ღრმა სევი ჩამოჭეუებოდა ჰანტირუსი, მაგრამ ფიქრი არ იყო! ირგვლივ დუმილი სუფევდა, მხოლოდ ჩვენი მსიარული ღა-ზარაკი და სიცილ-სიძღერა და ჩვენი რაშის ფრუტუნი არღ-ვევდა ამ თოვლის სამეფოს სიჩუმეს.

—აბა, ბიჭებო, კარგად ჩავსნდეთ.

ჩავსნდით როგორც იყო ოთხთავე. თითქმის ერთმა-ნეთზე ვისწედი. აღარც მათრახი უნდოდა ჩვენ რაშს და აღარც სასრე. იმან კარგად იცოდა, მზათ ვიუავით, თუ არა, და მოჭქუსლა ქვემოთკენ.

მივექრით, ისე მივექრით, რომ სუნთქვა გვესუთება, სმას ვერ ვიღებთ, მხოლოდ ნიავეის სელი გუგუნის და ჯორაკას ფეხის ბაკუნის გვესმის.

მაგრამ შესეთ, როგორღაც სევისკენ მიიწევს ჩვენი რამდენიმე და არ ვიცით, როგორ იქნება ჩვენი საქმე, შევაუენოთ—როგორ შევაუენოთ: ვერ გადავხტებით და ვერ უეფლებთ. ჩვენი მასილი—აქეთ ჯორაკაო!—არა სჭირს: ის სევისკენ მიჰქროლავს. იქ, სადაც სევი უფრო ღრმა იყო, ერთი ძალიან შეიკუნტრუშა, ნახირისკენ გაასრიალა ჩვენი ციგა და მერე ვეღარ გავიკეთ—რბ მოხდა.

ერთმანეთზე ვეწვეთ თოვლში ოთხივე ამხანაგი. ბოლოს რის ვაი-ვაგლასით ამოგძვრით თოვლიდან და გზაზე ამოუფოფხდით, თოვლში ამოგანგლულები და ნაწუენები... კიდევ კარგი, რომ სევი თოვლით იყო ამოვსებული, თორემ თქვენი მტერი—სეირი ჩვენ დაგვეურებოდა. სელებზე ვიბერავდით და უხმოდ უძსერდით ჯორაკას, რომელიც ქვემოთკენ მიეკუნტრუშებოდა. რამდენჯერმე მოიხედა ჩვენსკენ, შეივროვინა და, თითქოს დაგვცინისო, თავი დაგვიქნია.

ჩვენ კი დარცხენილები გავუურებდით და აღარ ვიცოდით, რა გვეთქვა. ეს ჩვენი ოინი სომ ჯორაკასგან იყო მოძღვნილი: ძალად გადაგვებრა სევი, და მერე რა მოხერსებულად. კეძრიელად იუარა ჯავრი.

—დახე—მაგ სატიალომ რა გვიოო!..

ბოლოს და ბოლოს ეს ჯა ვთქვით და გულ-ამოძვად რებს სიცილი აგვიტედა. გამოუდგეით ჯორაკას, რომ ის ჩვენი ციგა მაინც როგორმე წაგვერთმია, ლუკმა-ლუკმად არ ექცია.

ეს იყო ჩვენებიანთ ჯორაკას უგანასკნელი ოინი.

ღამე სიარული არ მოიძალა. ერთ ღამეს სოფელი რომ მიიარ-მოიარა, მოესურვებინა მინდვრად გასვირნება და აესრულებია კიდევ.

როგორცა ვთქვი, სამთარი ნაადრევად დაგვიდგა. ამგვარ დიდ თოვლიან სამთარში მგლები ტყეში ვეღარა დგებიან, რადგან იქ ვერაფერსა მოულობენ და ბარად ჩამოდიან, მშიერნი სოფლის გარშემო დახეტიალობენ, და თუ ძალიან გაშარდნენ, სოფელშიც ბევრჯელ შეცვივიან.... ჰო და ამ მგლების ლუკმა გამსდარიყო ეს ჩვენებიანთ ჯორაკა, ჩვენი საუვა-რელსაჯავრელი მტერმოუვარე.

ეს რომ გავიცეთ, ძალიან გვეწეინა ტოლებს, ძალიან გვეწეინა და გულიც აგვიჩუქდა.

ნ. კერზოელი.

კურდღლის წერილი

(ზღაპარი)

ამომობილდნენ ორი ამხანაგი, სესია და ივანე. ბევრი არაფერი ჰქონდათ. ხანდახან კიდევაც მათსოვრობა დნენ. როცა ბარაქიანად მოაგროვეს მჭადი, ლობიო და ღვინო, ივანემ უთხრა სესიას: „მოდით ახლა გავიუოთ ჩვენი ნაშოვნი ღვინო და ზურიო“. სესიამ უთხრა: „მოდით ნუ გავიუოთ: მოვევეთ ტუილებს, და რომელმაც უფრო კარგი ტუილი თქვას, იმას დარჩესო“.

დასთანხმდა ივანე და მოჰყენეს თავთავის ტუილებს.

სესიამ უთხრა ერთი ტუილი: „მე და მამაჩემს გვეაფა და ერთი ბატი; დავადგამდით უღელს და ვახვჩევინებდით და ვათესვინებდითო. შემდეგ ბევრი შრომისაგან გაცვივდა ავად და სუთი თუშანი დავსარჯეთ მის ექიმობაზედო. მაინც ვერაფერი ვუშველეთ, და მოგვიკვდაო“.

შემდეგ ივანემ უთხრა ტუილი: „მე შევადე ფუტკარი; დიდი მშრომელი და გამრჯელი იყო: სულ სახალხეს ვახიდვინებდი. კისერზე ტყავი გასძვრა. მასწავლეს—დაჩეჩქილი ნიგოზი დაადევი კისერზე და მოურჩებაო. მაგრამ არაფერი ეშველა: მომიკვდა. მას აქეთ დავღარიბდი და დავდივარ ასეო“.

შემდეგ სესიამ უთხრა: „ესოში ერთი მუსა მედგა; დილაზე ზედ ევაგი შემოჯდებოდა სოლმე და ჩსაოდა. ერთხელ მოუვიდა გული მამა-ჩემს და ესროლა ბელტი. ევაგი გაფრინდა, ბელტი კი ხეზე შერჩა. შემდეგ გაინარდა ეს ბელტი და მინდვრად იქცა. დაუთესეთ და ამოვიდა ზური. შევედით შიგ მოსამკელად, და როდესაც ვპყიდით, გაში.სტა კურდღელი. მოუქნია მამა-ჩემმა ნამკალი, გასჭრა შუასე და გადმოუვარდა შიგნიდან წერილი“.

„რა ეწერა შერე იმ წერილში“?—ჰკითხა ივანემ.

„რა ეწერა, და სესიას ტუხილმა აჯობა ივანეს ტუხილსაო“.

დარჩა სესიას ეს ამოღენა ზური და ღვინო.

საგლეხო

ს ა მ ხ ე ც ე უ ი

მამიშინის ნაამბობი

ბა ახლა მამიშინის ჟერია!—გამოუცხადა
სწილომ საქმეცეს.

—რატომ მამიშინისა, და არა ჩემი?—
იკითხა კენკურუშ.—ახლა სომ ჩემი ჟე-
რია.

—თუთიუში და მამიშინი ერთი ქვეყნისანია! განა არ გა-
გიკონია, რას ამბობდა ახლანა თუთიუში? მამიშინი სომ
ცხოველებში ისეთია, როგორიც თუთიუში ფრინველებში?
ცხოვრობენ ერთად, ერთსა და იმავე სეხე! ამხანარად თუთი-
უშის შემდეგ მამიშინი გვიამბობს!

ბებერმა, ავადმოუშა მამიშინმა გადაავლო სევდიანი თვალე-
ბი იქაურობას. მხეცები დახუშდნენ.

—უწინარეს ეოვლისა ნება მიბოძეთ გაგეცნოთ,—დაიწყო
მამიშინმა.—მე კახლავარ—კრი-კრი, თორმეტის წლისა; წლო-
ვანებით ახალგაზდა ვარ, მაგრამ ტანჯვამ უკვე მომახუცა და
აღბად სამშობლოს უნახავად მომედება ბოლო. კრი-კრი და-

მარქვა ჰირველმა ჰატრონმა, რომელიც ძალიან მიუვარდა და რომელსაც მოულოდნელად მოეშორდი. ჩემ სამშობლოში ღამასს შემასწინა: როგორც იცით, ზურგი მაქვს მომწვანო, რუსი, ხელები, ფეხები და კუდი კი—ფერფლის ფერი; კუდი მაქვს გრძელი და მოქნილი; ჰატარა წვერი, ცხვირი, ტუჩები და წარბები—შავი, ძვერდი კი—მოთეთრო. რაც ჩემ ზნეობრივ მხარეს შეეხება, მე ჰუდამ ვიუავი უწყინარი არსება, მსიარული, მიუვარდა ეშმაკობა, მანჭვა, დაცინვა-გამოჯავრება. მაგრამ ამას ჩაუდოდი ალალი გულით, სრულიად არ მანდობა ვისიმე წუეინება.

ძალიან მიუვარდა ჩემი ჰატრონი, იმისი ცოლი და ორი შვილი. რომ იმათთვის შესიამოვნებია, მზად ვიუავი შესამე სართულიდან გადასასტომად, ან და მადიანად გადუკრავდი მთელ ბოთლ მელანს. იმათ ეგონათ, რომ მელანი მე მაგნებს. ძალიან სცდებოდნენ! რამდენჯერ შემისვამს ჩემი ჰატრონის საწერელიდან მელანი, მაგრამ არასოდეს არ უწყენია. სშირად გაშიგონია ჩემ შესახებ—ძალიან ჭკვიანიაო. თანახმა ვარ, რადგან ეველბუფრს, რასაც კი მასწავლიდა ჩემი ჰატრონი, საუცხოოდ ვითვისებდი. ვიცო ძალღსე ჯდომა და ჭუნება, რკინის სალტეში გასტომა და მრავალი სხვა ამგვარი. წინებულად ვთამაშობ ჩამობმულ თოკზე; ერთხელ მოვინდომე გამერთო ჩემი ჰატრონის ოჯახობა და ჩამოვევიდე კუდით სასადილოში ჩამოკიდულ ლამშას; საუბედუროდ ლამშა ჩამოწედა და თავი ჩაჰკარი ფელამუშით სავსე თეფშში. თუმცა ამ ეშმაკობისთვის კარგად დამსაჯეს, მაგრამ მაინც კმაყოფილნი დარჩნენ, რადგან ჩემი ჰატრონი სიცლით უამბობდა სოლმე თავის ნაცნობებს ამ შემთხვევას.

ცუდი მსარეების ბევრი მაქვს! უმთავრესი—ტკბილეულის უსაზღვრო სიუვარულია. შემიძლია ვჭამო ეოველთვინ, ეოველგანა და უსომოდ. ლოუას ქვეშ მაქვს ორი ჰარკი და იმაში

ვინახავ, რასაც ვიპოვნი. მომინდება თუ არა, ამოვიღებ ერთს და შევქცევო. აი, ამ მუდამ ჭამის სურვილმა ჩამაგდო ამ ეოფაში. ეური მიგდეთ. მე აფრიკიდან ვარ, იმავე ადგილიდან, საიდანაც ჩვენი ნაცნობი თუთიუშია. ძალიან კარგად მახსოვს კამეაბა მზიანი დღე, როდესაც ვნებივრობდი დაბურულს ტყეში. იქ სარობდა ბანანი, ინდის სურმა, მარაოს სე და წვენიოთ საფე-სე ფორთოსალი.

ვერც კი წარმოიდგენთ, რა სასიამოვნოა სიდან ხეზე სეირნობა, საზღაპრო ლამაზ ფრინველთა ცქერა და იმათი ათასნაირი კალობის მოსმენა! ასლა ბუნებრივი კვირგებები, ათას-ფერი ევაგილებით აჭრელებული! მე მაშინ არ ვაქცევდი ეველა ამას იმდენ ეურადლებას: სსება საზრუნავი მქონდა,—ტურებისა და ეეფსების შიშით ვკანკალებდი!

ჩემი საევარელი დედა თავს დაძტრიალებდა და გემძიელ საჭმელებს მაწვდიდა. ძალზე დასტროდა დაღუპულ მამა-ჩემის ბედს. ის ეეფსვის სვედრი კახდა. ამიჯომ არასოდეს არ მიშორებდა. იმან კარგად იცოდა ჩემი სისუსტე—ტკბილეულობის სიევარული, და სშირად მეტეოდა სოლმე:

— გაფრთხილდი! ღორმეცლობა კაი დღეს არ დაგაეენებს! მაგრამ მე ეურს არ ეუგდებდი და ვცდილობდი სუმრობად ჩამეგდო დედის დარიცება. მსიარული და ბედნიერი იყო ჩემი ეოფა ტყეში; კარგი განწუბილება გვექონდა თუთიუშებთან და არაფერი არ გვაკლდა. ხანდისხან დავესმოდით რომელსაბე ხეხილის ბაღს, ისე, კასართობად, თორემ ეოველ ფეხის გადადგმაზე და სელის გაწვდაზე წვენიოთ საფესე სილი აუარე-ბელდი გვექონდა.

ქვეყანაზე მრავალგვარი მაიმუნია, მაგრამ ჩვენ, პატარა მაიმუნები, განსაკუთრებით მკვირცხლი და მსიარულები ვართ. ეცსოვრობთ ჟოგად და მსიარულად ვატარებთ ცსოვრებას: ვწოდებთ, ეევირით, ვწსუბობთ; მერე შევრიგდებით, დავეტივარ.

სიდან სეზე, ვტოვრცნით ერთმანეთს სილს, სმელ ტოტებს, ჩამოვევადებით სის ტოტზე კუდით და არ გეწამს უფროსის უფლება, გარდა იმ ერთ უმძლავრეს ამხანაგისა, რომელიც უფრო მოსერსებული მოხსუბარია და მეტს გვირტეპს ვებებში. არასოდეს არ ვსწრუნავთ ბინისა და საჭმლისათვის, რადგან სამშობლოს ბუნებას ეველაფერი დაუშნადებია ჩვენთვის. გავუძლებით და ჩამოვევადებით ტოტზე, მსეზე ვთბებით, ვისვენებთ. ამ დროს ჩვენი დედა მუძუს აწოვებს თავის ჰაწიას ისე, როგორც ადამიანი; მოხარდი მაიმუნები კი ერთმანეთს თავში უსილავენ. როგორც მოგასსენეთ, გართობისათვის ვეჩნადობთ. უნდა გამოგირედეთ, ძალიან თავსეადურად ვიქცევით. ეველასე მოხუცი—მეთაურობს; დედებს შვილები მუცელზე მიჭკვრიან და კუდი კუდზე გადაუბამთ ფრთხილად ვეზარებით საკბილო ალაგს. თუ სამიში არაფერია, წინამძღოლი ჩახველებს—ნიშნის გვაძლევს—და ჩვენც შევესვენოთ! მოვსტესტო ტაროს, გავარჩევთ და ნედლი სიძინდის კაკალს ვიტენთ ლოუის ჰარკში; როცა ჰარკი გაივსება—ვთამაშობთ. ვამტვრევთ ტაროებს და ვუშენთ ერთმანეთს!

არ გვემინია არაფრის, რადგან წინამძღოლი დარბაჯობს: აიძართება უკანა ფესებზე, ათვალეერებს მიდამოს და ახველებს ნელანელა იშის ნიშნად, რომ სამიში არაფერია; მაგრამ თუ მოულოდნელად თავს წამოგვადგა ეანის ჰატრონი თოფით, წინამძღოლი სსვა ხმაზე ჩახველებს, და ჩვენც ელვის სისწრაფით ტეისკენ მივრბივართ; საუურადლებო ისაა, რომ ამ დროს ჩვენ შიშს არ ვგრძნობთ: წინააღმდეგ—მსიარულათა ვართ, ვიძანჭებით და ათასნაირად ვიგრიხებით. არ გვემინია არავითარი ნადირობა, თუცა სშირად ვსდებით იმათი მსხვერპლი. არც მტაცებელი ფრანველების გვემინია. მსეცებს სეზე ვეძალებით და ფრინველებს კიდევ ჯოხებით ვიგერიებთ. თუ ვინმე ჩვენგანი მაინც ჩაუვარდა კლანჭებში ვეფსეს ან ტურას—ეს

გაუმადრობის ან და დაუდევრობის ბრალია. აი ეს იყო მამა-
ჩემის დაღუპვის მიზეზი! ჭამა უეჭარდა მეტად. გველეხის კი
ძალიან გვეშინია! მათ წინ მთელის ტანით ვცახცახებთ, იმათი
შიშით გონებას ვკარგავთ. გველეხი უთვალავ შვილებს გვი-
ჭამენ.

ხანდისხან ავადაც ვსდებით—მუცელი აგვტკივს სოღმე; ხან-
დისხან ჩხუბის დროს საგრძნობლად დაგვაწრავთ სოღმე ერთმა-
ნეთს. როცა მუცელი აგვტკივს, დედა მიგვიკრავს სოღმე მუ-
ცელზე, და ესაა ჩვენი წამალი; ადამიანი სომ განსურებულ
აგურს სმარობს! გაკაწრულზე კი ვიდებთ თუთუნის მსკავს
დაღეჭილ ბალახს.

აღ. მითაიშვილი

(დასაბრული იქნება)

შ ა რ ა ლ ა

(წარმოდგენილი პ. ნიორაძის მიერ)

ბაღიშის გულის პატრონსა
ბოლო ასო მოაცადე,
და, რაც დარჩეს, იმას დართე.
შეძევარ გოჭს რაც აცადე;
ერთად—ნორჩი ცხოველია,—
იუვარებს, თუ დაცადე.

რ ე ზ უ ს ი

მ შე ვე-
ლი?
შენ?

გა ვე-
ში-
რი.

გ

ცაში
ეტლს
ვინ დაბა-
როლებს?

შ

ჩემი
მშობ-
ლები—
დედა
და?

”

ქართლ-
ში ჭო,
იქერეთ-
ში?

სასელო-
ლობი-
თი
ბრუნვის
კითხვა?

მ

შ

ა

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის

გაერქნაწული
გაერქნაწული

დასურათებ ული საყმაწვილო ჟურნალი

წელიწადი
მეტამეტე.

"ნაკადული"

წელიწადი
მეტამეტე.

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვევულ საერდაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

შუარნალი გამოდის თვაში ორჯად

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12 წიგნი** „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის პირველ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—**5 მან.**—იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი **6 მან.** ნახევარ წლით—**3 მან.** გაგზავნით—**3 მან.** 50 კაპ. ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი—3 მან.** გაგზავნით—**3 მან.** 50 კაპ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი—3 მან.** გაგზავნით—**3 მან.** 50 კაპ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს, თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვაცუბინონ. ადრესის გამოსაცვლელად—**40 კ.** შეიძლება მარკებით გამოიგზავნოს.

ხელის მოწერა მიიღება

თბილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა; ქუთაისში — ისიდორე კვიცარიძესთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. ფოთში — ლუდმილე მეგრელიძესთან. ბათუმში — ტროფიმ ინასარიძესთან ფოსტაში, ღ. სამსონ ყაზიშვილთან — ქალაქის გამგეობაში. თელავში — ვანო პაატაშვილთან. ახალციხეში — კონსტანტინე გვარამაძესთან. ბაქოში — მეთოდე კაკაბაძესთან. გორში — ქეთევან ჯაფარიშვილთან ღნინო ლომოურთან. ჭიათურაში — ივ. გომელაურთან. ხონში — მ. ი. ქავჭავაძესთან. მიხაილევოში — გიორგი ნაკაშიძესთან. ოზურგეთში — სალომე ხუნდაძესთან, ლანჩხუთში — მასწავლებელ ჯუღელთან.

რედატორი ნინო ნაკაშიძე
გამომცემელი მ. პავლე იოსების-ძე თუშანიშვილი.